

Statens vegvesen

Undervisningsplaner

4.-6. mars 2009

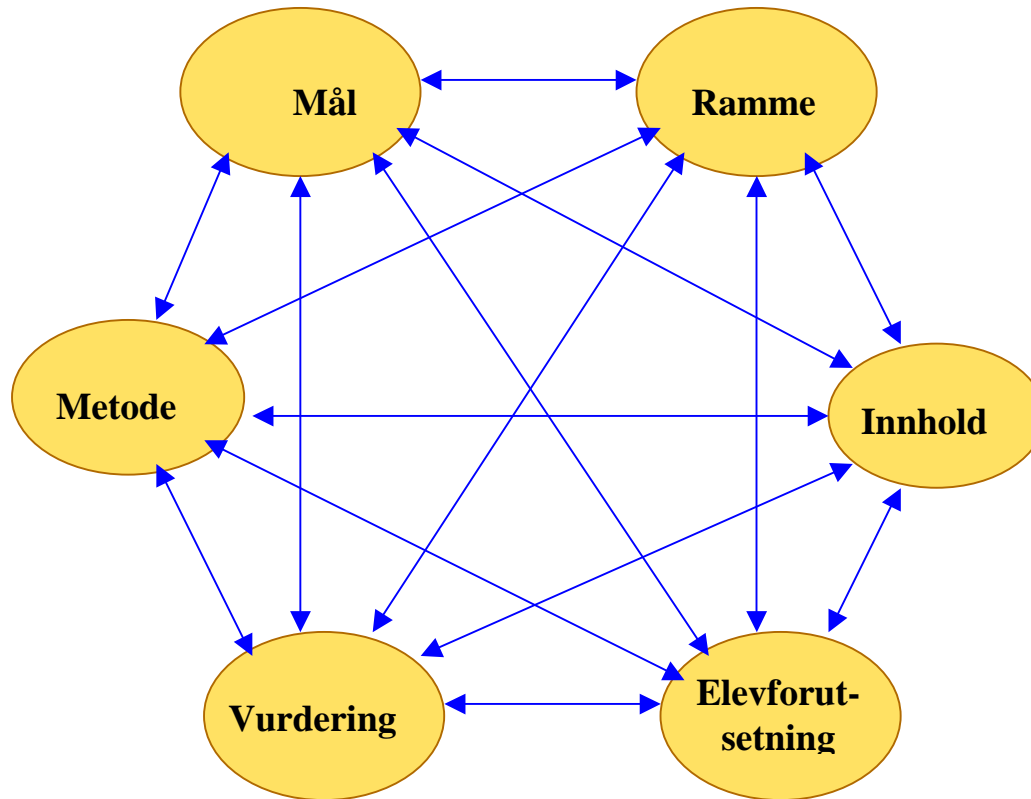
Bente Nygren og Per Gunnar Veltun

Vi styrer etter dette mønsteret

- 1. Mål
- 2. Innhold
- 3. Tilhørernes, dine, forutsetninger
- 4. Våre forutsetninger
- 5. Rammer
- 6. Arbeidsmetoder
- 7. Vurdering

Nettopp

Så følger:

Undervisningsplaner:

- Krav og muligheter v/Bente Nygren

Undervisningsplan – eksempel:

- *Banekurset i klasse B*

1. Mål

Det kan være flere mål i en undervisningsplan, for eksempel:

- **Kursmål**, som i dette tilfelle er:
 - å videreutvikle elevens kompetanse til å opptre slik at ulykker unngås ved å
 - a) lære å sikre personer og gods og
 - b) forstå hvordan bilens bremse- og styremuligheter påvirkes av førerens kjøremåte og bilens utrustning
- **Overordna mål**
 - bidra til 0-visjonen
 - virkeliggjøre intensjonene i norsk føreropplæring

1. Mål forts.

Våre mål akkurat *nå* kan også være å

- **kvalitetssikre undervisninga ved vår skole**
- **samordne undervisninga med andre skoler som vi samarbeider med**
- **forbedre enheten i kurset, ett kurs, unngå at det blir et glattkjøringskurs med et lite tillegg**

2. Innhold

Av forskrifta går det fram at kurset skal omfatte disse temaene:

- Kursmål og organisering, egne forventninger og mål
- Betydningen av å sikre personer og last i bil
- Videreutvikle evne og vilje til sikker fartstilpassing og å unngå å kjøre på hindringer
- Kjenne til årsaker til tap og vilkår for gjenvinning av kontroll over bilen ved kjøring i sving
- Utveksle erfaringer og delta i oppsummering

3. *Elevforutsetninger*

Ferdig med tr. 2 og det meste av tr. 3

Dvs.

- trafiktalt grunnkurs
- vant til problemorientert undervisning (gruppearbeid, dialog m.m.)
- trenet i å vurdere egne prestasjoner i alle kjøretimer, spesielt i veiledningstime trinn 2 (gjennomgående tema i føreropplæringa: Selvinnsikt)

3. Elevforutsetninger forts. 2

- Kunnskaper om kjøretøyet (2.2, 2.3)
- Erfaringer fra 2.5, 2.6, 2.7, 2.9, 2.10, 2.11, dvs. kunnskap om bilen og ferdighet i å bruke den
- Erfaringer fra 3.3, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, dvs. videreutviklet ferdighet i å bruke bilen, automatisering av kjøretøybehandling, betydelig ferdighet i å lese vegmiljøet og tilpasse kjøringa til synlige og påreknelige hindringer

3. Elevforutsetninger forts. 3

Plan B:

- En viss usikkerhet knyttet til elever som kommer fra annen skole. Spørsmål om avvisning kan komme på tale i forbindelse med de praktiske øvingene på banefeltene.***

4. Lærerforutsetninger

- **Godkjent trafikk lærerutdanning**
- **Kjenner læreplan og forskrift**

Kan også være

- erfaring fra mange banekurs
- erfaring fra tidligere glattkjøringskurs
- seminar
- videreutdanning
- samlinger, møter som har gitt nye erkjennelser

5. *Rammer*

- 4 undervisningstimer og hvordan det er fastsatt at disse skal disponeres
- Øvingsbanen med utstyr
- lokalet med utstyr
- rommet med sikringsutstyr og bråstopp
- bilene
- kjøreplanen til NAF på banen
- forskrift
- Læreplan
- s

6. Arbeidsmetoder/-måter

1. Klargjøring m.m.:

- 1 time til kursmål og organisering, egne forventninger og mål, og til å utveksle erfaringer og delta i oppsummering
- Lite av denne timen når kurset begynner, mer til avslutningen
- Elever og lærere rundt bordet, likevel slik at elevene er samlet
- En lærer ønsker velkommen og klargjør at vi blir inne i ca 15 minutter
- Oppgaver: 1. Hva venter du skal skje her i dag?
2. Hva er målene dine/ønsker du selv å finne ut i dag? Noter og del med den/de som sitter ved siden av deg. Tid: 4-5 minutter.

6. Arbeidsmetoder forts.2

- Tar opp forventninger og mål i plenum og noterer på tavle. Unngår å korrigere forklare, men stiller om nødvendig spørsmål for å avklare hva som menes. Tid 4-5 minutter
- Læreren klargjør hva som er målet for kurset, poengterer helheten (og at det ikke er et poeng å bli "flink"), og gir en kort orientering om sikkerhetsreglene på banen. Tid 4-5 minutter. De andre lærerne fester seg ved elevenes ytringer med tanke på å knytte undervisninga til det elevene har sagt. De kjenner dessuten elevene og problemstillinger som kan ha vært oppe tidligere
- Elevene fordeles på biler og sikringsrom (eller er samlet?).

6. Arbeidsmetoder forts.3

2. Sikringsdelen:

- Lærerne fordeler elevene på de ulike stasjonene (kollisjonsbenk, barneseter, sykkelstativ, takstativ, hodemodeller, vekter, plansjer. Aktiviserer elevene mest mulig, stiller åpne spørsmål, ber elevene begrunne meninger og valg. Unngår formaninger.
- Lærerne husker hva elevene sa inne (forventninger, egne mål, andre kommentarer) og bruker dette så langt det er mulig
- Poengterer bilens passive sikkerhet, tilpassing og effekt av bilbeltet, hodestøttens funksjon og innstilling. Plassering og bruk av sikringsutstyr for barn, faremoment ved kollisjonspute, plassering og sikring av last i bil, taklast og skiboks og at sykkel på sykkelstativ kan hemme kommunikasjonen mellom førerne og dermed bli årsak til misforståelser og påkjørsler. Viser noen små kutt fra video, ikke hele.

6. Arbeidsmetoder forts.4

3. På glattfeltene: A Rett fram - bremsing

- to og to elever i bilene
- læreren husker hva(de to) elevene (i bilen) sa inne (forventninger, egne mål, andre kommentarer)
- elevene prøver ut behovet for bremsestrekning i 30 og 50 km/t på noenlunde samme underlag (elevene noterer seg bremselengdene)
- elevene prøver ut behovet for bremsestrekning i 40 km/t på ulikt underlag
- elevene erfarer mulighetene som ligger i ABS-systemet ved at de bremses på ulikt underlag for høyre og venstre hjulpar, prøve å styre mens de bremses (lar de selv konstatere at bremselengden øker)

elevene øver på å bremse effektivt (maks pedaltrykk ved nødbremsing med ABS, styreberedskap, sittestilling, forankring)

6. Arbeidsmetoder forts.5

- har ikke mulighet for å kople ut ABS, forteller om bremsing uten
- øver på å tilpasse farte riktig mot hinder
- avslutter med å unngå bevegelige hinder
- dersom gående bli påkjørt, ikke nytt forsøk
- stiller åpne spørsmål
- lar elevene selv trekke konklusjoner
- minner elever om forventinger eller andre utsagn når dette er aktuelt/tjenlig
- unngår mestring så langt det er mulig
- poengterer betydningen av forankring, sittestilling

6. Arbeidsmetoder forts.6

B. Sving

- kjører mot/gjennom svingen med utgangspunkt i elevens ønsker/utsagn
- bevisstgjør egne reaksjoner
- øver på å kjøre med riktig fart
- drøfter løsninger ved feil vurdering av fart, i liten grad øve ferdighet
- bevisstgjør presis og feil kjøreteknikk og se-teknikk
- prøver med og uten ESP, hva skjer, oppleve grense for ESP
- læreren husker hva(de to) elevene (i bilen) sa inne (forventninger, egne mål, andre kommentarer)

6. Arbeidsmetoder forts.7

Etter

- læreren husker/har på tavla hva elevene sa inne (forventninger, egne mål, andre kommentarer
- problemorientert undervisning
- oppgave til å tenke over/notere og dele med sidepersonen (5-10 minutter):
 - Hva svarte mest til det du hadde forventet deg?
 - Hva var mest forskjellig fra det du hadde forventet?
 - Hva mener du var viktigst i sikringsdelen?
 - Hvilke av erfaringene du gjorde under kjøringa mener du kan være mest til nytte for deg framover?

6. Arbeidsmetoder forts.8

- Drøfting av svarene i plenum 5-10 minutter
- Hva mener du om dine egne sterke og svake sider som bilfører med tanke på det du har vært med på i dag?
- Kort drøfting av ulykkesbildet for unge, ferske bilførere det første året med førekort (graf som viser ulykker)

7. Evaluering

- Ble målene nådd?
- Refleksjon hos den enkelte lærer og samtale i etterkant
- Hvilke mål ble nådd, hvilke ble ikke nådd?
- Ble målene nådd pga eller på tross av planen
- Hva må endres til neste gang?

